

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom račun se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petiti-vrste po 12 h, če se omanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Sodni nadzorniki.

Novi sodni red prinesel nam je tudi novo vrsto sodnih funkcionarjev. Teh ni prej nihče poznal pa tudi nihče pogrešal, in če izginejo danes, ne bo nihče za njimi tugoval. Ti novi funkcionarji so takoimenovani sodni inspektorji, in kadar se imenujejo tisti uradniki, ki so za funkcioniranje državnega stroja najbolj nepotrebni, tedaj se vselej imenujejo tudi sodni inspektorji.

Ne dvomimo čisto nič, da se je ta kategorija uradnikov ustanovila z najboljšim namenom, ali praktično delovanje pri justici je pokazalo, da je ta vrsta uradnikov do cela odveč, da nima resne naloge, in vsled tega so te službe postale prav podobne tistim, ki se navadno imenujejo sinekure. Ako so bili za ta lepa mesta imenovani samo sinovi dvornih svetnikov, sodnih predsednikov in plemenitašev, iz kratka, sinovi dobrih očetov, je to seveda samo slučaj, in še v sanjah ne sme nihče misliti, da je tu morda protekcija igrala kako ulogo. O protekciji pri nas še govora ni!

Mislilo se je, da bodo ti sodni inspektorji, — ki so v jednom letu po dvakrat evanzirali, in katerih službe najtežavnejši del je vožnja na državne stroške — sodnikom šli na roke, koder bo mogoče, in tako pripomogli, da se novi sodni red uživi, in se sodnikom olajša njih delo.

Toda ti sodni inspektorji imajo o svoji službi povse druge nazore. Po njihovem mnenju je prva naloga, ki jo ima sodni inspektor, da najde kako pomoto proti takoimenovanemu „Formularenbuchu“. Formulariji čez vse! Formulariji so važnejši kakor vse drugo! Tako se mora vsaj sklopiti iz postopanja sodnih inspektorjev. Ako se jim posreči, iztakniti kako pomočico proti temu preslavnemu „Formularenbuchu“, zabeleži se to z vestnostjo, ki bi bila vredna boljšega predmeta, in posledica tega je naredba sodnega predsedništva oziroma „nos“. In v taki naredbi se čita vselej, da dotični ne pozna zakonov, a nikdar niso v teh naredbah navedni razlogi.

Če se torej najde jedna pomota proti formularijem, oziroma če se najde pomota, ki se je primerila pri narekavanju v zapisnik — drobnih zapisnikov se ne omeni — sodnik že zakonov ne pozna! Pri tem je pa še nerešeno vprašanje, kdo ima prav, ali sodnik ali sodni inspektor!

Ali je naloga in dolžnost sodnika, gledati le na obliko zapisnika, ali na to, da pride v zapisnik vse to, kar je važno, in da stori sodbo po svoji najboljši vesti, po svojem prepričanju in po pravici, oziroma kaj je važnejše? Sedaj sodnik že skoro ni nič drugega kakor pisar. Gledati mora pred vsem na to, da se ne zgodi kaka pomota pri obrazcih, da so takoimenovani registri vedno v redu, vsi spisi dobro in trdno sešiti itd. Sodnik faktično ni več sodnik, nego opravlja delo kancelistov in pisarjev, in ker vidi, da se temu večja važnost pripisuje, kakor vsemu drugemu, posvečuje tudi tem opravilom največ pozornosti. Morda trpi vsled tega justica, a kaj se hoče, ko je pa sodni inspektor s svojim „formularenbuchom“ sodniku vedno za petami.

Da se ogne „nosom“, mora sodnik dalje skrbeti, da stranki skleneta poravnavo. Kolikor več poravnava kdo sklene, toliko boljši sodnik je. Pa naj kdo reče, da avstrijska jurisprudenca tem potom ne pride kmalu na vrhunc!

Takih in podobnih stvari bi se dalo lahko še mnogo navesti. Ni čuda, če je pri takih razmerah zavlada mej sodniki velika nevolja, in če se tolikrat čuje trpko vprašanje: Ali je to po zakonu nam priznana in pristojna neodvisnost? Sodniki so postali nekaki učenci, katere pride vsaj trikrat na leto kdo nadzorovat in inspicirat, in ki po takih revizijah dobe vselej dolg „nos“. A če je ta „nos“ opravičen ali če ni opravičen, sodnik mora molčati. Tudi če je „nos“ tisočkrat neopravičen in nezaslužen, ni proti njemu nobene pritožbe!

Žalostno je, da so se ti sodni inspektorji dokopali tudi do nekega vpliva na imenovanje uradnikov. Ti sodni inspektorji službujejo šele nekaj let, a že so pokopali mnogo izvrstnih uradnikov, oziroma se potem sami vsedli na mesto svojih

žrtv. Naj imenujemo samo jedno ime: Voloska.

Kar se godi zdaj s sodniki, to se ne more več molče gledati, nego je prišel čas, da se začno poslanci zanimati za poslovanje sodnih inspektorjev. Najbolje bi bilo, da bi nasvetovali, naj se ta popolnoma nepotrebna kategorija sodnih uradnikov opusti, naj se ti inspektorji odpravijo. Nečemo trditi, da vse malenkostne sitnosti, ki jih provzročajo ti inspektorji, izvirajo iz želje dokazati, da je njihova tako prijetna služba potrebna, mej tem, ko je v resnici najnepotrebnejša v celi justični upravi, ali kar store ti inspektorji pozitivnega, to ni vredno piškavega oreha. Boljše bi bilo, ko bi predsedništvo vsako leto jedenkrat ali dvakrat zahtevalo v pregled vse pravde, oziroma bi zamoglo to storiti ministrstvo, a dotičnemu sodniku se mora priznati pravica, se opravičiti oziroma se pritožiti. S tem bi se zagotovila resna revizija vseh pravnih in vseh spisov, in bi se sodilo na podlagi resne revizije. Zdaj pa o resni reviziji še govora ni. Kaj pa pregleda sodni inspektor? Jeden akt in, kar se zdi njemu najimenitnejše, registre. Iz jednega akta oziroma iz jedne pomote proti obrazu pa se potem sklepa, da sodnik zakonov ne pozna!

Te razmere so gotovo nezdrave, ne-vredne sodnih naših funkcionarjev in niso ravno na čast avstrijski justici, a ker so postale celo neznesne, je čas, da se spravi na pristojnem mestu na razgovor, in se s tem začne njih saniranje. Kakor doslej, tako nikakor ne more več ostati.

V Ljubljani, 8. avgusta.

K položaju.

Körber se je vrnil s svojega poseta v Ratotu, kjer ga je sprejel ogrski ministrski predsednik Széll. Listi pišejo zopet o raznih načrtih in odločitvah vlade, toda gotovega ne ve nihče. Ogrski listi pravijo, da naj Körber čim najhitreje napravi red v Avstriji ter uredi razmerje do Ogrske, sicer bodo na Ogrskem skrbeli, da avstrijska ustava ne bo visela kot mlinski kamen na vratu Ogrske. „Pester Lloyd“ piše, da so vladni ogrski krogi že siti čakanja, da se v Avstriji razmere uredi, ter da bodo morali vodilni

možje kmalu skleniti resne sklepe. „Budap. Hirlap“ pa pravi, da je boljše ako Ogrska svoje gospodarske interese ščiti sama. Čehom in Nemcem naj se pusti mirno, da se tepo dalje, dokler ne omagajo. Ogri torej zelo pritiskajo na Körberja, in morda mu bo zopet ta pritisk v prvi vrsti izpodnesel ministrski stol. Avstrijski oficiozni listi zatrjuje iznova, da Körber nikakor ne misli oktroirati jezikovnega zakona in opravilnika. Seveda, državni zbor se skliče vsekakor, dasi ve vsakdo, da docela brezuspešno. Sedanji parlament ne bo delal nikdar več in sedanja ustava se je korenito izjalovila. „Narodni Listy“ nočejo o stari večini niti slišati več. Mladočehi, tako pišejo „Narodni Listy“, se morejo združiti le s takimi strankami, ki stoje na avtonomističnih načelih, in ki bodo zahtevale restitucijo Gautschevih jezikovnih naredeb. „Lid. Noviny“ pišejo, da so češki voditelji v tem složni, da treba vladi in levici odločno oponirati. Ali se bo obstrukcija nadaljevala takoj, ko se snide parlament, o tem bo razsodil shod poslancev v Pragi meseca septembra. O obnovitvi desnice ni več govora. Opozicijski češki klub bo stal izven desnice.

Vojna na Kitajskem.

Sadovi nesložnosti med mednarodnimi voji ter škandalozne počasnosti Angležev in Američanov so že tu. Iz Washingtona je došla sledeča brzojavka: Kapitan Taussig z vojne ladje „Yorktown“ je brzojavil iz Čifuja, da mu angleški razruševalec torpedov „Fame“ neoficialno sporoča, da se je v soboto od 3. ure zjutraj do pol 11. ure dopoldne vršil pri Pejčangu boj, v katerem so zavezniki izgubili 1200 mrtvih in ranjenecv, med temi većinom Rusi in Japonci. Kitajci pa so se končno umaknili. Admiral Remey pa je brzojavil iz Čifuja, da se je vršil 5. avgusta zjutraj pri Pejčangu resen boj. Zaveznikov je bilo okoli 16.000. Iz te vesti in iz drugih, že prijavljenih poročil o dogodkih zadnjih dni je vsakomur jasno, da so se prve operacije zaveznikov proti Pekinu izjalovile, in da store najpametnejše, da počakajo še par tednov, dokler ne dospo večje čete. Nemška vojska, 16.000 mož, dospe šele v šestih tednih na mesto. Kitajcev stoji med Pekim

LISTEK.

Ne ubij!

Ruski spisal knez Dmitrij Golicein-Muravlin. (Dalje.)

Vendar so tudi malovredni očetje, malovredne matere, katere se vedejo do svojih otrok kakor psica do svojih mladih, kakor psica, ki mirno zapazi, da je v spanju zadušila pol dvanajstotice svojih mladih, kakor psica, ki čez leto ne izpozna svojih mladih. So ljudje, kateri niso sposobni žrtvovati svoje zabave v korist otroka ter radi tožijo:

— Oprostite, otroci ne dajo, da bi se zabaval ... ni možno odstraniti se ...

To so res preziranja vredni ljudje. Ali pa pravijo:

— Čemu se vznemirjate radi otrok, čemu trepetate za njih zdravje ... vse je v volji Boga; On reši, a ne mi in zdravniki.

Ako pa bi se tem ljudem vžgalo po-sestvo, klicali bodo vse na pomoč ter ne bodo rekli: Bog bode rešil.

Laž, vedno laž. Naj lažejo ljudje, ako drugače skoro ne morejo, ali ako jim je to potrebno, da blesté z originalnostjo nazorov. Toda čemu se dotikati svetega imena božjega,

čemu jemati ravno visoko in čisto našo dedščino, vero, za sredstvo, da prikrivamo svojo ničvredno sebičnost!

Sicer se pa sedaj Schopenhauer in Hartmann bolj vporabljata, kakor evangelij.

Morda se čudiš, da govorim več o sebi, nego o ženi, kakor da je ona v moji žalostni povesti docela oseba druge vrste. Tudi to je sebičnost. Ozadje slikam, iz katerega stopajo moja trpljenja — ali pa ni tudi ona trpela? Ali ni sram — bol?

Malenkostni smo vsi, tako malenkostni, da se radi gledamo pod mikroskopom. Morda je ženo pogubilo to, da jej je dalo zakonsko življenje manj sreče nego meni. Zame je bilo to življenje takorekoč pribežališče iz sveta, a zanj — vstop v svet. Jaz sem se odpočil, ona pa se je spravila na delo — življenje. Mene je prerajala duševna njena družba, ali sem pa mogel tudi jaz njo preroditi?

Mnogokrat si pri meni govoril, da naj se moški, ki se je tekom samskega življenja oskrnil, ne ženi, ker se ne more odločiti, da bi popustil v svojem vedenju do žene svoje prejšnje razvade. Toda to je zmota ter more veljati samo za one moške, ki si volijo ženo le radi njene lepote, in jim je le za one nizkostne udobnosti, katere po-

svečuje zakon. Ženitve (govorim o takih, kakoršne morajo biti, o takih, ki so časti-vredne, o takih, kakoršne so mnogoštevilnejše) ne vzklijejo iz one ljubezni, iz katere vzklijejo pojedine. Jaz sem ljubil svojo ženo, ako sem jo videl, ali ako je nisem videl. V poljubih pa ni bila moja ljubezen. In razun ljubezni sem občutil prijateljstvo, ki je potrebnejše nego ljubezen. Bilo je spoštovanje do nje in do samega sebe. Bilo je zaupanje, bila je popolna skupnost.

Pravijo, da je to redkokdaj. Ni res. Drugače bi se dostojni ljudje ne poročali, in zakonski otroci bi se rodili samo pri iztrebljevalcih kanalov. Ali se morejo varati dostojni ljudje? Seveda se morejo, toda ne vselej. Kar se je zgodilo z menoj, se ne zgodi z vsakim. O kako zapeljivo lahko bi bilo reči: „Glejte, bil sem dober mož, žena moja je imela mnogo dostojnih lastnosti, a vendar ...! Zatorej ...“

Žena moja je bila malovredna ženščina, ko je vedoma prestopila mejo zvestobe do mene, prav malovredna, nepoštena, — toda vsako generalizovanje bi bilo še bolj nečastno. Imam li pravico metati na druge blato, katero sem našel na svoji poti?

Sicer pa, ako bi dejal: „Vse žene se izneverijo ali se hočejo izneveriti svojim mo-

žem; zakon je glupa izmišljotina; v prirodi ga ni“ ... nihče bi se ne našel, ki bi dejal, da me je vest zapustila. Nasprotno, prosim, zasluž bi za strogega moralista. Resnica se ne briga za to, da ima prijetno zunanost, toda iz tega še ne sledi, da je vsaka grdobija resnica. Možno je položiti nogi na mizo, a vendar lagati. Odpustljivo je bilo, ako kdo ni vedel tega v času mlade norosti. Toda v tem času se je zdrava pamet razvila, razvila se je večja, priprosta poštenost, z jasnimi črtami mej dobrim in slabim. Prejšnja poštenost je bila takorekoč iz jednega kosa, a sedanja je slična razbitim stalaktitom. Sedaj je tudi zdravi razum zatemnel, in nahajajo se ljudje, ki imajo gnojni koš za voz Djagernavta, a drugi, lažniki, govore: — „Dá, to je tako, vrzimo se pod voz!“

Li pomniš besed aposteljna Pavla, v prvi poslanici Timoteju: „Duh pa jasno govori, da odstopijo v poslednjih časih nekateri od vere, slušaje duhove zapeljivce v nauke peklenščeka iz ust lažnjivih oznanjevalcev s pogorelo vestjo, ki bodo pre-povedali zakon ter vporabo tega živeža, ki ga je ustvaril Bog.“

A dalje: „Takah pa, ki ti ne ugajajo, in babjih ver se ogibaj ...“

nom in Tsientsinom okoli 150.000, zategadelj je naloga mednarodnih vojev sila težavna. Ker vre po severnih in južnih kitajskih pokrajinah ter imajo Rusi ob Amurju prav resno in nevarno vojno z boksarji, ni o bodočih dogodkih mogoče soditi brez pesimizma. Nesloga med mednarodnimi voji se more še kruto maščevati! — Glede poslanikov in tujcev v Pekinu so došle različne vesti, ki niso kar nič tolažljive. „Daily Express“ je dobil iz Šanghaja poročilo, da je Lihungčang konzulom uradno javil, da so poslani v petek zapustili Pekin, ter da so na potu v Tsientsin. Cesarški ukaz pa je določil generala Jungla poveljnikom straže, ki poslanike spremlja. Druge vesti pa pravijo, da se je poslanikom dovoz živil ustavil, ter da bodo boksarji odhod poslanikov onemogočili. General Tungfusiang je dobil baje celo ukaz, da poslanike in stražo na poti ustavi, ako ne bo možno zadržati jih v Pekinu. Newyorški „And Advertiser“ pa je dobil iz Šanghaja brzojavko: Polkovnik američanskih mornaričnih čet je prejel brzojavko, ki je podpisana „Conger“ ter jo je prinesel iz Pekina tekač. Brzojavka se glasi: „Pomagajte, če sploh, tedaj takoj! V Pekinu ni danes nobene vlade, razen vlade vojaških šefov, ki so sklenili uničiti tujce“.

Vojna v Južni Afriki.

Človek se mora čuditi, odkod se vzame še vedno toliko Burov, da si upajo nadaljevati vojno proti Angležem, dasi so jih polovili Angleži že tisoče in tisoče. Šele nedavno se je poročalo, da se je udalo kar 5000 Burov, sedaj pa javljajo iz Londona zopet, da je ujel general Hunter 2500 Burov, general Hamilton pa 1500 Burov z 9 topovi. Razumeti ni možno, ali so ti najnovejši ujetniki identični s prvoimenovanimi ali pa so ti drugi. Angleži so vzeli Burom baje tudi mnogo živine. General Olivier je pobegnil s 1500 možmi v gore pri Betlehemu ter zavrnil poziv generala Prinsloo, ki je bil menda njegov vrhovni komandant. Olivier je nasprotno izjavil, da bo vojno nadaljeval. Svoje čete je razvrstil med Harrysmithom in Newmarketom. General Rundle ga zasleduje. Pri Honingspruitu južno Kroonstadu so Buri napadli vlak, v katerem se je vozil američanski generalni konzul polkovnik Stoure. Buri so ujeli polkovnika Algerona Lenuoxa s 40 možmi. Na prošnjo konzula so Lenuoxa zopet izpustili, a pridržali dva častnika. Angleški infanteristi na konjih so Bure zasledovali ter ubili 3 in več ranili. Angleži so izgubili 4 mrtve in 3 ranjence. Iz Pretorije pa poročajo 4. t. m., da je velika četa Burov pod generalom Dewetom pri Reitzburgu popolnoma obkoljena, in da ji ni možno uiti skozi močni angleški kordon. Lord Roberts je brzojavil 3. t. m., da je general Knox zgrabil 2. t. m. Bure pri Rhenosterkopju, severno Kroonstadu. Buri so baje bežali ter pustili pet vozov in mnogo otrok. „Standard“ pa je dobil 4. t. m. iz Durbana vest, da so Buri pri Rustenburgu Angleže premagali in jim vzeli več

Prej se mi je zdela smešna strastna ljubezen roditeljev do svojih otrok. Vsakdo je pripravljen trditi: „Moj sin je najboljši, on morda ni najumnejši, ni najlepši, toda najboljši je.“ A sedaj se meni samemu zdi, da je moj sin najboljši... V njem pač vidim spopolnjenega samega sebe. V njem hočem celo nevede razviti popolnost. Vse njegove nedostatkse si predstavljam kakor začasne pogoške, kateri bodo izginili in se z dobrimi zamenili. In ako se tudi motim, imam vendar le prav. Toda kako moreš ti, ki si brez otrok, to razumeti!

Na vseučilišču se je naš profesor enciklopedijskega prava pri jednem svojih predavanj dotaknil vprašanja o ljubezni staršev do svojih otrok in otrok do staršev, ter izrazil z odobravalmim ponosom to grdo misel, kakor da niso otroci dolžni ljubiti očeta in mater, a da sta oče in mati dolžna ljubiti otroka, zato ker se javlja kakor rezultat... Nečem do konca povedati, menda uganeš. In to je govoril človek, ki je imel sam otroke! Kolika podlost, prav podlost! In mnogim izmed mojih součencev je bila vseh ta teorija... —

Sreča je trajala več nego štiri, skoro pet let. A potem je prišlo gorje, nakrat, hudo, kakor da se je naveličalo čakati. Javilo se je v taki obliki, v kakršni sem jo mogel najmanj pričakovati, kakor da so me vse okoliščine sovražno prekanile ter stre-mile za tem, da me uničijo. (Daje prih.)

vozov. Tudi se poroča, da so Buri 30. jul. zasedli Lichtenburg. Odposlanci Burov so zapustili Pariz ter se odpeljali v Bruselj. Vojna se torej nadaljuje vzlic vsem nesrečam, general Botha in Krüger sta izdala celo novo proklamacijo, ki navdušuje Bure na odločen in neizprosni odpor.

„Na pot najmlajšim tovarišem in tovarišicam“.

Pod tem zaglavjem je priobčil zadnji „Učiteljski Tovariš“ naslednji članek:

Zaprta so se vrata vseh nemških učiteljskih, kjer se vzgajajo slovenski učitelji in slovenske učiteljice — in z zrelostnimi izpričevali v rokah čakajo naši abiturijenti in naše abiturientke na službo.

Obloženi z raznimi znanostmi in teorijami, stoje pred resnim življenjem, kamor jih kmalu dovede neizkušeni korak. S teorijami pravimo zato, ker hranijo naša učiteljska preveč svoje gojence z raznimi teorijami, a jim nudijo premalo prilike, da bi si jih utrdili s praktičnimi poizkusi. Znani so nam na pr. slučaj, da je z zavzetimi očmi ostrmel novinec učitelj-enorazredničar, ko je dospel na svoje mesto, prebiral razne spise, nakopičene v omari, ter prijel v roko tiskovino: „Vložni zapisnik“, „Razrednica“, „Tednik“, „Šolska Matica“... same španske vasi! — Stopiti je moral k bližnjemu starejšemu tovarišu, da ga je poučil, čemu so ti papirji, in kako mu je ž njimi ravnati.

Mnogoteremu abiturijentu in marsikateri abiturientinji baje v bojazni srce, ko se odpravlja na prvo službeno mesto; zlasti onim, ki so preživeli vso dobo svojega šolanja v domači hiši ob skrbnem in pazljivem očesu materinem. Človeku je seveda težko, če se loči z doma, če ga ne ogreva več tista nepopisna milina materinega očesa. A vzrok tej tesnobi je tudi dejstvo, da so naša učiteljska preveč srednješolska, in da premalo vzgajajo v kandidatu ali kandidatkinji, ki skoraj prestopi v javnost, samozavest, moštvo in zrelost. Disciplinarni red naših učiteljskih je popolnoma skladen z onim, ki velja za gimnazije in realke, dasi je značaj — o namenu ne govorimo! — teh učilišč ves drugi nego značaj pripravnice. Gimnazija in realka sta pripravljalnici za vseučilišče, a pripravnica pahne abiturijenta takoj v resno življenje, kjer mora hipoma začeti služiti si svoj kruh in izvrševati svoj težki in odgovorni posel.

Nam se zdi duh, ki vlada po naših učiteljskih, pretesen, premalenkosten. Ta duh ima pred očmi zgolj srednješolskega dijaka, a ne kandidata za učiteljski stan. Ponekod je ta duh tako tesnosrčen in naiven, da šteje kandidatom v greh, če bero naš list! Nam se niti ne sanja, da bi se hoteli bahati, a toliko pa vendar smemo reči, da se tisti, ki mu je resno do tega, da bi bil kdaj dober in zaveden učitelj, baš iz našega lista lahko navzame prave stanovske zavednosti, brez katere si ne moremo misliti učitelja. A če je kje kak takšen, ni vreden tega imena!

Kadar opravlja učiteljski kandidat svoje verske dolžnosti, kadar govori z Bogom, takrat naj prebira mašne bukvice, a kadar se pripravlja za svoj stan, takrat sme vendar tudi kaj družega in boljšega vzeti v roko, nego je Kristof Šmid ali celo „Slovenski učitelj“.

Duh, ki vlada po naših učiteljskih, mora vedeti, da nima pred seboj otrok, nego da ima opraviti z mladino, ki jo naj usposobi za resno življenje in delovanje. A če je kdo v resnici še otročji, njemu mora pripravnica zbuditi ponos in zrelost. Poudarjati mora važnost in veljavo stanu, za katerega se pripravlja. Da pa ne izgreši to poudarjanje svojega namena, ne sme — in če razume svojo nalogo — tudi ne more zamolčati pripravnica, kako je dospelo učiteljstvo, katerega vredni in delavni člani naj postanejo njeni gojenci, do današnjega ugleda, do današnje moči. Kazati mora na našo žalostno preteklost, ko nas je duhovniška vsemoč pritiskala k tlom, da tako zbudi v mladih, ognjenih srcih ponos do stanu, ki je s pomočjo novega šolskega zakona in pa z lastno železno silo strl verige prejšnjega hlapčevanja ter postavil šolo na svobodna tla!

Zdi se nam, da se čutijo nekatera naša učiteljska visoko nad učiteljstvom, s katerim bi pravzaprav morala stati v vedni dotiki, kakor na pr. v Zagrebu. Za-

torej se tuintam že itak prestrogi disciplinarni red, ki samo prepoveduje, a ničesar ne dovoljuje, izvaja prenatanko, prebistrokratski, in ubogemu kandidatu prinese dostikrat cigareta iz slabega tobaka slab red v nrvnosti. In sam Bog ne daj, da bi se kandidati ali kandidatije združevali zunaj šole! Gorje, če bi si osnovali kak literarni klub, kako govorniško vadnico, kak pevski zbor, kakšno čitalnico, ali še kaj drugega takega strašnega! Železna roka precej razkropi to krdelo, in če ni drugače, poseže celo policija vmes!

Nismo se namenili, da bi v tem članku navajali vse to, kar se nam ne zdi prav urejeno po naših učiteljskih, in da bi povedali svoje misli o preuredbi pripravandij, kar bomo storili morda kdaj pozneje, saj bi nam bilo morebiti to dovoljeno, ker je glavna skrb našega lista, da deluje za vsestranski napredek našega učiteljstva in šolstva.

Danes smo samo hoteli svojim najmlajšim tovarišem in tovarišicam ob trenutku, ko se uvrščajo v naše vrste, zaklicati odkritosrčne pozdrave. Krepko jim stiskamo roke v pozdrav in sprejem. Besede nam gredo naravnost od srca. Brez himbe in ostudnega zavijanja oči proti nebu izjavljamo, da Vas sprejememo med se v jasni zavesti, da smo pravi učitelji, ki previsoko cenimo svoj stan, nego da bi prepustili vlado črezenj onim, ki sodijo o nas tako, kakor je pred nedavnim časom pisal „Slovenec“: „Učiteljstvo je tudi med liberalnimi rekruti, in celo v prvih vrstah. Res je, pa tudi ne za vse. A brez strahu pa lahko vprašujemo: Odkod pa ste vi, gospodje liberalni učitelji? Ob času liberalnih vlad na Kranjskem, takrat je bil Pirker deželni šolski nadzornik, ko so bili tudi drugi šolski nadzorniki nemškutarji, si našel prav pri veliko učiteljih Simovo „Laibacher Schulzeitung“ in ob volitvah je cela vrsta kasneje narodnih, sedaj zopet liberalnih učiteljev hodila volit nemškutarje. Mladi so liberalčki med učitelji, za seboj nimajo zgodovine. Svoboda, ki jim jo daje sedaj zakon, da se smejo združevati in zbirati in da smejo pisati, oziroma prepisavati in tiskati svoje liste, jim je strašno všeč. Uporabljajo jo s šumom, da se zdi, kot bi se svet podiral. Pa se le igrajo s svobodo! Prav kot otroci! Nastop brez šuma in ropota je otroku zoper; tako tudi liberalnemu učitelju. A naj zapiše druga sapa, pa bodo tudi njihovi sajasti dimniki kmalu ometeni in ne bode več nevarnosti, da bi se vsled nesnažnosti zatrosil iz njih ogenj po celi Sloveniji!“

Te nesnažne besede smo zapisali tu samo zato, da vidite, poleg kakih ljudi je dandanes delovati slovenskemu učitelju in slovenski učiteljici. Da ne boste zašli med take naše obrekovalce, to je jasno in naravno. Saj boste našli med nami verne tovariše, ki vam bomo vedno in povsod stali z besedo in dejanjem na strani. In tako bosta vaša mladost in naše izkušstvo pripomogli avstrijskemu jugoslovanskemu učiteljstvu do lepših in blažjih časov.

Bodite torej še enkrat presrečno pozdravljeni v naši sredi!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. avgusta.

— **Osebnostna vest.** Dež. sodni svetnik Fr. Vedernjak, načelnik okr. sodišča v Idriji, je prestavljen k deželnemu sodišču v Ljubljani.

— **Odlikovanje.** Današnja „Wiener Ztg.“ sporoča, da je podelil cesar profesorju na ljubljanski drž. višji gimnaziji g. Maksimiljanu Pleteršniku o priliki upokojenja viteški križec Franc Jožefovega reda.

— **Zasramovanje škofa Strossmayra.** Štirideset let hodi veliki jugoslovanski vladika na Slatino. Ta kraj se ima njemu v prvi vrsti zahvaliti, da se je povzdignil na sedanjo stopnjo, zakaj šele odkar ga obiskuje Strossmayr, prihajajo tja Hrvatje in Slovenci v večjem številu. Mej gosti je največ Hrvatov in Slovencev, a vzlic temu se upa tista nemškutarska klika, ki ima kopalniško vodstvo v rokah, leto na leto grešiti na potrpežljivost slovenskih gostov in jih s pangermanski demonstracijami molitirati. Letos se je ta klika celo spravila nad biskupa Strossmayra in ga nadleguje s svojimi brezobraznostmi, a ker se je škof proti temu zavaroval, sramoti ga v „Tagespošti“ na najimpertinentnejši način.

Kaj takega svet še ni doživel. Ljudje, ki so plačani za to, da delajo na povzdigo na slovenskih tleh ležečega letovišča, se drznejše z nesramnimi insultami odganjati najstarejšega in najodličnejšega gosta tega letovišča in tiste, ki se hodijo na naših tleh temu največjemu Jugoslovancu klanjat. „Tagespošta“ boli posebno to, da pridejo 9. t. m. hrvatski duhovniki pozdravit Strossmayra. Zdaj je že prepozno, da bi se pri ti priliki dalo „Tagespošti“ najprimernejši odgovor, mislimo pa, da je v očigled temu nečuvnemu napadu na našega velikega Strossmayra dolžnost vseh slovenskih rodoljubov na Štajerskem, zlasti še duhovščine pokazati s sijajno manifestacijo morda ob odpotovanju škofa Strossmayra, da stoji Slatina na slovenskih tleh, in da slovensko ljudstvo ne pusti, da bi nekaj nemškutarskih pritepenecv žalilo moža, ki je prišel k svojim bratom v goste. Škofa Strossmayra ne bo nikdar več na Slatino. Vsaj ob odhodu naj vidi, kako ga čisla in ljubi tisto ljudstvo, mej katero je hodil 40 let. Vsaj ob odhodu naj dobi zadoščenje za pobalinska grdenja nekaterih drznih nemškutarjev, ki so sicer že davno zaslužili, da jih slovensko ljudstvo z mokro cunjjo napodi pod klop.

— **Še bolj nujno potrebno!** Pišejo nam: Pod tem naslovom priobčil je „Slovenski List“ dne 21. julija iz peresa „opazovalca gospodarskega gibanja z dežele“ grdo ščuvanje na one obrtnike, ki niso člani kakih konservativnih klerikalnih ali drugih družb. Smejal bi se, ako bi za tem ščuvanjem ne tičal atentat na napredek naše obrti. Obrt, kar jo imamo Slovenci, je še tako na nizki stopinji, da se Bogu smili. Čemu gojiti strankarstvo v obrtnem stanu in obrtnika begati, češ, ta je naš, a ta je liberal, njemu ne dati dela! Če je naš še taka pokveka svojega obrta, obe oči zatisnite, saj je klerikalec. Dopisnik „z dežele“ naj naznani le en slučaj, da je „Slovenski Narod“ odklonil inserat odločnemu katoliškemu obrtniku, ki plača. Dopisnik „z dežele“ naj pove, kdaj je „Slovenski Narod“ hujskal zoper odločne katoliške obrtnike, češ naj jim liberalci ne dajo dela! Na dan z dokazi! Sicer smatram dopisnika za zlobnega hujskača. Opazovalca z dežele (menda je tista dežela v luknji redakcije „Slovenskega Lista“) grozno boli, ko gleda toliko strani samih inseratov v „Slovenskem Narodu“, „Dihurček“ pa je tako „süh ko rajbenška kljusa“, da revež od same nevošljivosti ne more spati. Še bolj ga jezi, da njegov bratec „Slovenec“ sem in tja ulovi nekaj inseratov. Kakor je znano, bratovska nevošljivost je najhujše zlo, zato pa pozivlja „Slovenca“, naj ne sprejme več od liberalcev inserata. Kaj si bodo gospodje v upravnistvu „Slovenca“ rekli, ako koj po II. katoliškem shodu dobe — seveda s pomočjo „Dihurja“ — tale odre de mufti: a) Od juda nobenega inserata, od slovenskega liberalca nobenega inserata, od nemčurja nobenega inserata sprejeti. Ali se bo „opazovalec z dežele“ v pest smejal, ko zagleda v „Slovenca“ isto praznoto kot jo ima „Slovenski List“. Samo bojim se, da „opazovalec z dežele“ ne bo dočkal tega veselja, kajti gospodje, ki so še nad „Slovenca“ pravijo menda „Geschäft ist Geschäft“. Gospod opazovalec se pa zna tudi sam sebe biti po čeljusti; kar naenkrat pravi: Liberalci dajo tudi kakemu krščanskemu človeku zaslužiti z namenom, da ga nase priklenejo. Raca na vodi, zakaj pa klerikalna stranka, ki ima večino (?) za seboj, ne skuša na isti način omrežiti liberalnih trgovcev in obrtnikov? Le brzo, s klin s klinom, in zmaga je vaša! Ne čakajte dolgo, da vam liberalčki še tistih par katoliško (?) mislečih obrtnikov ne ujamo in vam ostaneta le še Krek in Kregar. Slovenski obrtniki so večinoma pridni in primerno pobožni, imajo pa se boriti z velikimi težavami. Je li potrebno tako hujskarijo uganjati v listu, ki se vsiljuje domačim obrtnikom? Strankarstvo gotovo ne koristi domači obrti. Povsod drugod išče ves inteligentni svet od obrtnika lepo in pošteno delo in s tem imajo obrtniki računati, in na tak način se tudi povzdiguje obrt dočignega naroda. Res je lepa deviza: „Svoji k svojim!“ A to se ne sme nikdar vršiti na kvar obrta. Kaka pokveka od mojstrov, ki svoje obrti malo ali nič ne razume, vrže se med strankarske agitatorje. Namen njegov pa je le v prvi vrsti s tem sebi privlačiti dela. Tak mojster je prava filo-

ksera obrtnega napredka. Zatorej le na dan zapisnikom „poštenih“ trgovcev in obrtnikov, saj svet še ni kmalo videl kaj takega. Slovenci, iščite le dobro, pošteno in elegantno delo; samo pri strankarskih hujškah, kakor si jih misli opazovalec z dežele ne. S tem bo inteligenca v povzdigo našega obrta storilo veliko.

Opazovalec gosp. gibanja iz Ljubljane.

— Iz Kostanjevice se nam piše z dne 6. t. m.: Včeraj popoldne se je pri nas mlatila prazna slama, se je klobasarilo in vezalo otrobe. Imeli smo namreč katoliški shod. Mali Evgen, prva cerkvena luč na Kranjskem, ud raznih nepoznanih naših bratovščin, se je hudo razkoračil. O ti ubogi liberalci, o ti ubogi „Slovenski Narod“!

— Odkritje spomenika dr. Kranjcu. Velenjski rodoljubi nameravajo dne 2. septembra t. l. na rojstnem domu odkriti spominsko pločo rodoljubnemu učenjaku dr. Kranjcu, ki je po ustavnem letu 1848. predaval na tačasni slovenski fakulteti graškega vseučilišča.

— Dvorni igralec pl. Rūden, ki je umrl 5. t. m. v svoji vili ob Atterskem jezeru, se je pisal prav za prav Thelen ter se je rodil l. 1836. v Ljubljani. Spočetka je bil slikar, a l. 1871. je postal dvorni igralec. Zapustil je vdovo in pet otrok.

— Dolenjske železnice. Prejeli smo naslednji dopis: Z ozirom na dnevno vest, priobčeno v Vašem cenjenem listu št. 159. od 14. julija 1900 pod naslovom: „Dolenjske železnice“ prosi podpisano c. kr. ravnateljstvo na podlagi § 19. t. z., da prijavite sledeči uradni popravek v prvi številki: „Razmere, katere so opisane v bilježki pod naslovom: „Dolenjske železnice“ v št. 159. „Slovenskega Naroda“ od 14. julija ne odgovarjajo resnici, in se tičejo postaje Velike Lašče. Res je, da so se pri postajnem poslopi zaradi nastale vlažnosti morale vršiti poplave, pa se ne more dolžiti zaradi tega nedostatka službeno osebje, katero stanuje v poslopi in ima poleg tega po obstoječem hišnem redu natančne predpise za bivanje v odkazanih stanovanjih proti povračilu škode. Kakor se je dokazalo, je marveč vzrok vlažnosti ta, da se je pri zidani omenjenega poslopja takrat rabilo za podzidek preveč mokrotno kameno. Bilo je tedaj potrebno za ohranitev poslopja, s pomočjo kavčukove mase podzidek zavarovati tako, da kamenje v njem ne more postati vsled dežja ali megle vlažno. Ta popraviljanja pa tudi ne stanejo 2000 gl. kakor omenja ona bilježka, ampak samo okoli 900 gl. Po predstojcem se tedaj ta popraviljanja ne morejo smatrati za kake eksperimente, ampak za potrebo, da se ohrani poslopje in zagotovi hvalevredne zdravstvene razmere. Za ravnatelja c. kr. drž. železnice: Ruff.

— Cerkev v Šmartinu pri Litiji. Danes se vrši komisijonalni tehnični ogled cerkvene stavbe v Šmartinu pri Litiji. Kakor smo že poročali, so nastale na zidovju levega stolpa nevarne pike, ter se je stolp nekoliko nagnil od cerkve.

— Izpod Triglava se nam piše: Lepa Pokluka je gotovo vsem slovenskim planincem dobro znana. Tu si je sezidal nemški konzul gosp. Vetter lepo lovsko hišo, bolj rečeno vilo s krasnim razgledom in najlepšim lovom na peteline in srne po širni okolici. Nedavno je ustrelil ta gospod celo nekega Bohinca v hrbet. Domišljuje si menda, da živi še vedno doli v Afriki. Izrazi, da so Slovenci sami lopovi, v njegovi okolici niso nič nenavadnega. Njegovi služabniki in služabniki verskega zaklada se zelo pritožujejo, vendar so prisiljeni vse potrpeti, ker se boje za svoj kruh, vedoč, da ima ta gospod na najvišjih mestih velik vpliv, kateremu ni bilo težko spraviti iz kraja prejšnjega jako čislane in priljubljenega oskrbnika verskega zaklada. Verjetno je, da si poklicani ne upajo resnico poročati, da bi se nekoliko omejilo surovo paševanje, katero že vsem preseda. Nihče ne bo žaloval, če se poda ta gospod zopet nazaj v Afriko. Več prihodnjič.

Slovenski planinc.

— Vodovod v Ravnem pri Krškem. 26. julija se je vršila komisijonalna obravnava radi naprave vodovoda v Ravnem, kjer doslej niso imeli dobre vode niti za živali.

— V Vintgarju bode v dne 12. t. m. koncert radovljiske godbe v prid popravam mostičev. Vstopnina 40 vin. Začetek ob 4. uri popoldne.

— Prostovoljno gasilno društvo v Starem trgu pri Ložu priredi dne 19. avgusta t. l. veselico v proslavo 70letnice rojstva Nj. Vel. cesarja Fran Jožefa I. s tamburanjem, prosto zabavo, loterijo in plesom. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo gasilnega doma.

— Iz Podkraj nad Vipavo nam poročajo: Dne 4. t. m. si je hotel končati življenje tukajšnji posestnik Jakob Bajec. Šel je tega dne dopoldne na svoje zemljišče ter se tam obesil. Pastirji, ki so ondi v obližju pasli živino, so zagledali že na vrhovi visečega ter šli klicat posestnika A. Kobala, ki je oral na svoji njivi. Ta je visečemu prišel na pomoč ter mu še v pravem času rešil življenje. Vzrok temu poskušemu samomoru je menda nesloga v domači hiši.

— Dirka v Št. Jerneju se bo vršila 16. septembra. Dirko priredi dež. kmetijska družba za Kranjsko.

— Železnico na Slatino. Pregledovanje traca, ki se je vršilo v mesecu aprilu, je po večini železniško ministrstvo odobrilo ter v to svrhu poslalo podjetniku Štefanu pl. Daubachju obširno obvestilo. Rešiti so le še nekatere manj važne točke, ki se prepustijo deželnemu odboru štajerskemu, oziroma prizadetim občinam in korporacijam, tako glede postaje Mestinje, kolodvora na Slatini in v Rogatcu. Želja nekaterih je namreč, da se napravi postaja v Podlatu, ne pa v Mestnju ob cesti v Podčetrtek; tudi na Slatini so nekateri za kolodvor na zahodni strani, t. j. ob polčanski cesti, drugi pa na južnem koncu, t. j. pri Sv. Križu. Ker se bodo te malenkosti zlahka rešile, pričakovati je v doglednem času, da se začne z delom.

— Tatvina. Od 6. na 7. t. m. je bila Antonu Vidicu iz Suhe, okr. glavartvo Kranj, ukradena rudeča kobilica, vredna 160 K. Sumljivi so cigani.

— Pobegnil je 14letni deček Fran Hofer od svojih starišev iz Gradca.

— Mestna kopel. Od 28. julija do 4. avgusta letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1180 kopel in sicer: za moške 840, pršnih 638, kadnih 203, za ženske 340, pršnih 130, kadnih 210.

— Ulom. Pred tremi meseci smo poročali, da je bilo v baraku Trerezije Bertolove na Sv. Jakoba nabrežji vlomljeno in pokradeno več obuvala. Mestna policija je dognala, da je bil vlomitelj mladoletni deček Jožef Žagar. Storilec je ukradene reči razprodal, denar pa potrošil, kar je priznal sam. Poleg tega ima Žagar tudi navado, da uhaja roditeljem in prosjači po deželi.

— Poneverjenje. Karol Hočevan, ki je bil dne 1. t. m. svojemu mojstru, g. Andreju Bouconu poneveril 21 K in se potepal po mestu, je bil po mestni policiji aretovan.

— Povožil je danes jutraj na Tržaški cesti neznan kolesar Katarino Olivari in jo lahko telesno poškodoval.

— Voza sta se trčila včeraj v Wolfvih ulicah. Voznika sta bila fjakar Jožef Slopešek in hlapec Karol Žabkar. Voza sta se poškodila.

— Izgubila je včeraj Ida Mahr zelen baržunast pompadur, v katerem je bilo circa 11 K denarja. — Werner Mahr pa je izgubil dve zlati častniški verižici, pri kateri je bila za obesek podkev, vredna 24 K.

— Nove umetniške razglednice je izdala tukajšnja knjigotlačnica Ig. pl. Kleinmayr in Bamberg. Razglednice so v izvrstnem barvotisku ter so v istini jako ukusne. Napravljene so po akvarelih v treh ali štirih barvah. Nove razglednice, ki se pridružujejo drugim te vrste, kažejo: Razgled na Ljubljano (dvojni karton), — Pred mestno hišo, — Triglavski vrh, — Peričnik, — Stajner v Vratih. Cena vsake razglednice je 10 vinarjev, prve pa 20 vin. Na te krasne razglednice opozarjamo zlasti turiste in sploh nabiratelje umetniških razglednic s pogledi na domače kraje.

* Kdor pri papežu je, mora umreti. Klerikalni listi so proglasili umor kralja Humberta kot posledico uničenja papeževе države. Nekateri so pri tej trditvi navajali citat: „Qui mange du Pape en meurt“ ter ga prevedli zelo po domače: Kdor papežu jemlje, mora umreti. Prav pa je preveden ta citat tako-le: Kdor pri papežu je, mora umreti. Ta citat je iz dobe papeža Aleksandra VI., ki je imel navado, sebi ne ljube osebe povabiti na kosilo ter jim dati

zastrupljenih jedil. Tako je torej res umrl, kdor je pri papežu jedel. Klerikalci so v istini pri svojih citatih prav nesrečni!

* Avstrijski vojak na Kitajskem. V luki Taku so se avstrijski vojaki bojevali skupno z ruskimi proti Kitajcem. Dve trdnjavi so vzeli skupno, tretjo pa je vzel en sam — avstrijski vojak. Ta vojak ni bil izvežban topničar, toda v svojem vojnem navdušenju se je spravil na top, katerega so vzeli prej Kitajcem, pomeril z njim na trdnjavo in ga sprožil. V istem trenutku švigne iz trdnjave ogenj in ob enem se razprši vsa trdnjava. Kamenje, prst, Kitajci, vse to je frčalo na dvesto metrov visoko v zrak. Avstrijski vojak je ustrelil v zalogo smodnika in trdnjavi in to je povzročilo katastrofo.

* Polkovnik — novomašnik. Iz Madrida poročajo, da se je vršila v ondotni cerkvi srca Jezusovega nova maša, katero je bral bivši polkovnik generalnega štaba Rafael Lacaze, ki je bil še pred leti med najznanjšimi častniki španske armade, a je tikoma pred svojim imenovanjem generalom vstopil v semenišče. Stori je to iz obupa, ker mu je umrla žena. Pri novi maši je bilo več generalov in drugih višjih častnikov.

* Koliko je odvetnikov. Začetkom l. 1900. je bilo v vseh 24 avstrijskih odvetniških zbornicah 4210 členov. V primeri z lanskim letom je letos 115 odvetnikov več. V območju ljubljanske komore se nahaja 34 odvetnikov. V območju odvetniške zbornice tržaške 120.

* Žrtve morja. Birô „Veritas“ v Hamburgu poroča, da se je letos v mesecu juniju, kolikor se je moglo dognati, izgubilo 83 ladij, in sicer 60 jadrnic in 23 parnikov. Poleg tega navaja lista še 315 drugih ladij, ki so bile poškodovane.

* Kako se na Kitajskem vračajo neporabni manuskripti. V Evropi vračajo izdajatelji in založniki neporabne rokopise z opazko, da rokopisa ne morejo sprejeti radi preoblegla gradiva, radi pomanjkanja prostora itd. Na Kitajskem pa rokopisu prilagajajo pismo, ki se glasi tako-le: „Slavni brat solnca in lune! Glej na svojega sužnja, ki se valja pred Tvojimi nogami, ki poljublja tla pred Teboj ter od Tvojega usmiljenja prosi milosti, da živi in govori! Čitali smo Tvoj rokopis z zanosom. Pri kosteh naših prednikov prisezamo, da še nikdar nismo čitali tako mojstrskega dela. Ako bi ga ti skali, bi Nj. Vel. cesar nam zapovedal, da se moramo po njem ravnati za vsa prihodnost, in da ne smemo nikdar več tiskati kaj, kar bi ne bilo Tvojemu delu jednako. In tako bi morali končno 10 000 let čakati na kako ponavljanje. Zato Ti pošljamo Tvoj rokopis nazaj z desetstisoč prošnjami, da oprostiš, trepetajoči in boječi se Te. Glej mojo roko pri mojih nogah in sem Tvoj suženj“.

* Umor hčere brazilskega ministra. Pred tremi leti se je oženil poslanec Ireneo Machado, mlad, ugleden parlamentarec, z 18letno hčerko brazilskega zunanjega ministra Carvalho. Kmalu po poroki pa je začel poslanec razmerje z neko drugo žensko. Eleonora Carvalho je izjavila na to, da se vrne k očetju. Ker pa je med tem oče odložil ministrstvo in odpotoval v Evropo, je sklenila, da se loči šele, ko se oče povrne. 4. julija bi se moral oče vrniti. Machado je vprašal zvečer pred prihodom Carvalho svojo ženo, ali misli res vrniti se. Eleonora je dejala, da ne ostane več pri njem. Na to je pograbil poslanec revolver ter svojo ženo ustrelil. Teta žene je prihitela na pomoč, a poslanec je ustrelil tudi njo. Med tem je vstopila 17letna sestrčina Giosuina Carvalho v sobo in planila na morilca, hotela mu iztrgati revolver. Začela sta se ruvati ter se zvalila oba skupaj po stopnicah navzdol, kjer sta se borila še dalje, dokler ni prišla policija in zaprla morilca.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 8. avgusta. Urednik dr. Živny je bil danes v tajni obravnavi radi žaljenja Veličanstva na 6 mesecev v poostreno ječo obsojen.

Dunaj 8. avgusta. Ogrski ministrski predsednik pl. Széll je dospel sem. Dopoldne je imel sejo z grofom Koerberjem, popoldne pa se je odpeljal v Lšl.

Dunaj 8. avgusta. Na mestu fregatnega kapitana pl. Thomanna, ki je bil v Pekinu umorjen je imenovan fregatni kapitan Scalla poveljnikom vojne ladije „Zenta“.

Praga 8. avgusta. V septembru skliče mladočeški klub tu sem zelo važno sejo radi postopanja Čehov v parlamentu ter ukrene tudi vse potrebno radi eventualnega razpusta zbornice in radi kandidatur.

Belgrad 8. avgusta. Osmi pešpolk, katerega imejteljica je bila doslej kraljica Natalija, se bode imenoval poslej po novi imejteljici kraljici Dragini. Tudi višja dekliška šola, ki se je imenovala doslej po kraljici Nataliji, se bo imenovala poslej po kraljici Dragini.

Pulj 8. avgusta. Na ukaz cesarja so vse avstrijske vojne ladije izvesile zastave na pol jambora. Ta znak največje žalosti je običajen navadno le ob smrti domačega suverena.

Rim 8. avgusta. Kralj Viktor Emanuel in kraljica Helena sta dospela danes dopoldne sem. Na kolo-dvoru so ju sprejeli ministri, načelniki senata in parlamenta, vodje raznih oblastev ter generaliteta. Kraljevska dvojica se je odpeljala takoj v Kvirinal. Ogromna množica je kralja in kraljico navdušeno pozdravljala.

Rim 8. avgusta. V Terniju so zaprli pet anarhistov. Dva sta se policiji obupno ustavljala. Neki policist je bil z bodalcem sunen v hrbet ter je takoj umrl. Dva druga policista pa sta bila opasno ranjena.

Rim 8. avgusta. Prvikrat se sedaj javno moli po vseh cerkvah pod vodstvom duhovščine za kralja.

Rim 8. avgusta. Preiskava glede Brescija še ni dovršena. Razne okolščine kažejo, da je bila proti kralju vendarle cela zarota. Bresci noče izpovedati ničesar važnega, dasi se je delal, kakor da je za to pripravljen.

Berolin 8. avgusta. V ponedeljek je cesar Viljem brzojavno vprašal generala Walderseeja, ali je pripravljen prevzeti nadpoveljništvo mednarodnih čet na Kitajskem. Waldersee je odgovoril, da je pripravljen in se je takoj odpeljal v Wilhelmsee, da dobi pri cesarju Viljemu instrukcije.

Bruselj 8. avgusta. Zunanji minister je dobil 2. t. m. iz Pekina odpisano brzojavko belgijskega poslanika, ki sporoča, da so Belgijci v zvezi z 8 avstro-ogrskimi vojaki od 14.—16. julija branili belgijsko poslaništvo, a se morali končno umakniti na angleško poslaništvo. Belgijsko, avstrijsko-ogrsko in francosko poslaništvo so Kitajci porušili najprej. Do 20. julija so imeli na angleškem poslaništvu, katero so naskakovali Kitajci neprestano, že 58 mrtvih in 70 ranjencev. 2. t. m. so imeli obleganci le še za šest dni živeža in vsak branitelj le še po 25 patron.

Bruselj 8. avgusta. Iz Pekina je došla vest, katero sta odposlala sočasno belgijski in japonski poslanik, da marširajo proti Šanghaju velika vojska Kitajcev.

Pariz 8. avgusta. Bivši guverner Mukdenski, skrajno reakcionarni in tujcem najbolj sovražni mandarin Li-Ping-Heng je imenovan višjim poveljnikom kitajske armade, ki operira med Pekinom in Tsientsinom.

London 8. avgusta. Iz Šanghaja poročajo, da bode pri operacijah proti Pekinu sodelovalo tudi 300 avstro-ogrskih vojakov.

Kapstadt 8. avgusta. 5. in 6. t. m. je bila ob Elandsriverju huda bitka. Posameznosti niso znane. Roberts upa, da sta generala Hamilton in Harington rešila angleško posadko v Rustenbergu ter da se je posadka zatekla v Zeerust.

London 8. avgusta. Iz Kapstadta poročajo, da je predsednik republike Oranje, Steyn nevarno obolel.

London 8. avgusta. Iz Pretorije javljajo, da Buri od vseh strani napadajo Angleže, ki so se umaknili iz Springsa. Springs so zasedli Buri ter pridobili s tem važne premogokope.

London 8. avgusta. V soboto je vladala v Vryburgu velika panika. Angleške čete so hitele od vseh strani na pomoč, ker se je bilo bati napada Burov.

Izjava.

S tem preklicujem in obžalam vse besede, katere sem zoper „Slovenski Narod“ in „Rodoljuba“ izrekel na Dvoru na Dolenjskem dne 27. junija t. l.

V Novem mestu, 7. avgusta 1900.

Jernej Pečnik
starinoslovec.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospodje kegljači v Novih selih pri Banjaluki 1 K 20 vin. — Kazen treh tupalških ponočnjakov 2 K. — Skupaj 3 K 20 vin. — Živel darovalci!

Za Prešernov spomenik: Gospod L. Blejcek učitelj v Trzinu mali obolus, nabrani v veseli družbi pri g. M. Sila, povodom milih glasov gospodične Dolinšek ob pesmici „Mornar“ 6 K 60 vin. — Gostje pri Antonu Zupanu v Ljubljani na Starem trgu spominjajo se Slomškove slavnosti v Ponikvah 7 K. — Gospa Josipina Smodejeva, soproga c. kr. notarja iz Vel. Lašč na Slomškovi slavnosti nabrala 148 K 70 vin. — Živela vrla rodoljubkinja! — Skupaj 162 K 30 vin. — Živel darovalci in vstrajni nabiralci ter posnemovalci!

Za fotografijo za amatérje. Priznane izborne fotografije salonske in popotne aparate, nove neprekošene momentne ročne aparate, kakorjve fotografije potrebščine ima A. MOLL, c. in kr. dvorni dobavitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. Fotografirna manufaktura, ustanovljena 1854. l. Na željo se pošlje veliki ilustrirani cenik brezplačno. b (11—12)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. avgusta: Vera Madušek, poštnega oficijala hči, 26 dni, Marije Terezije cesta št. 11., črevesni katar.

Dne 6. avgusta: Kazimir Zajc, paznikov sin, 5 let, Hranilnična cesta št. 6., Brightova bolezen na ledji.

Dne 6. avgusta: Marija Černač, sprevednikova hči, 2 mes., Jenkove ulice št. 11, želodčni katar. — Ivan Teršan, hlapec, 48 let, Poljanska cesta št. 58, pljučnica. — Fran Močilnikar, sprevednikov sin, 5 mes., Dunajska cesta št. 35, vnetje možganske mreže.

V vojaški bolnici:

Dne 31. julija: Gregor Rak, invalid, 76 let, ostarelost.

V otroški bolnici:

Dne 6. avgusta: Franja Zupančič, delavčeva hči, 3 mes., gnojni mehur.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
7.	9. zvečer	735.3	17.8	sl. jug	jasno	0.0 mm.
8.	7. zjutraj	724.8	13.4	sl. svzhod	megla	
9.	2. popol.	733.8	25.9	sr. zahod	del. jasno	

Srednja včerašnja temperatura 17.9°, normale: 19.4°.

Dunajska borza

dne 8. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.60
Skupni državni dolg v srebru	97.25
Avstrijska zlata renta	115.90
Avstrijska kronska renta 4%	97.70
Ogrska zlata renta 4%	115.40
Ogrska kronska renta 4%	90.80
Avstro-ogrski bančne delnice	1711.—
Kreditne delnice	663.75
London vista	243.—
Nemški drž. bankovo sa 100 mark	118.50
20 mark	23.67
30 frankov	19.33
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.40

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v špecerijski in železninski stroki. sprejme se takoj.

Ponudbe z referencami na A. Casa-grande, Ajdovščina (Primorsko). (1587—1)

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 prostornih, proti jugu ležečih parketiranih sob, s kuhinjo in s pritliklinami vred, z lastnim vrtom in paviljonom in uporabo pralnice in kopalne sobe se odda od 1. novembra t. l. v Kuhnovi ulicah št. 21, nasproti domobranski vojašnici. (1553—4)

Američanski skrob na lesk

Frica Schulz-a v Hebu (Eger) in v Lipskem

zajamčeno prost vseh škodljivih snovij.

Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je uporaba vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se pazi na gorenjo tovarniško znamko, ki je natisnena na vsakem zavoju. Cena zavoju 24 vinarjev. Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. II. (1362—2)

Ako si hočete za malo denarja prirediti krepčalo in okusno domačo pijačo, treba da poskusite

10 litrov sadnega soka, ki z vodo pomešani vakipe, dá 110 do 140 litrov sadnega vina. Liter te izborne pijače stane okolu pet krajcarjev.

Same-zalogo za Ljubljano ima Adolf Kopriwa, Sv. Petra cesta št. 44. — Nadalje imajo zalogo: Fr. Dolenc v Kranju, Ad. Pauser v Novem mestu, K. Krosi v St. Vidu, Jos. Röhli v Kočevju. (1089—20)

VILJEM ETTER, stikalnica za sadni sok, Sigmaringen (Hohenzollern).

Etterjev sadni sok

in gotovo bodejte jako zadovoljni. Iz Etter-jevega sadnega soka narejeno sadno vino je priljubljeno v tisočih rodbin in pridobiva od dne do dne več prijateljev.

Liter te izborne pijače stane okolu pet krajcarjev.

Same-zalogo za Ljubljano ima Adolf Kopriwa, Sv. Petra cesta št. 44. — Nadalje imajo zalogo: Fr. Dolenc v Kranju, Ad. Pauser v Novem mestu, K. Krosi v St. Vidu, Jos. Röhli v Kočevju. (1089—20)

VILJEM ETTER, stikalnica za sadni sok, Sigmaringen (Hohenzollern).

Lepo stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se odda za novembarski termin. Istotam se odda velika delavnica, ki se lahko rabi za skladišče. — Izve se: Sredina št. 16 (Prule), I. nadstropje, levo. (1549—3)

Dovršen šestošolec

sprejme se kot (1584—1)

praktikant

v lekarno A. Šušteršiča v Krškem.

2 čevljarska pomočnika

sprejmeta se takoj ali v teku 14 dnij. Plača po dogovoru. — Sprejme se tudi

zanesljiv vajenec. (1590—1)

Anton Omerzu, čevljar v Krškem.

V Adergasu, tik sloveče in starodavne božjepoti v Velesovem, otvori se z dnem 5. avgusta t. l. pri Štamcarjevih nova (1557—2)

gostilna,

kjer se bode točilo priznano dobro pristno Zajčovo vino in vedno sveže pivo. Tudi se bo postreglo ob vsakem času z zajuterkom ter z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Senčnat vrt je ob hiši.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Alojzija Štamcar.

Odvetniški kandidat

s 3 do 4letno prakso, nemščine in slovenščine zmožen, za substitucijo opravičen, v občevarstvu s strankami in v sodnih obravnavah izurjen,

se išče s 1. novembrom za neko večjo odvetniško pisarno.

Plača po vporabljenosti 200—280 kron. Ponudbe od 20. avgusta 1900 pod „A. C.“ glavna pošta, poste restante Maribor. (1585—1)

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo gld. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simil-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1, ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni mošnjiček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavratniških in naprsnih gumbov, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratak čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj. Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder
Krakau L/M.

Poštno predalo št. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (1586)

Brockhaus Conversations-Lexicon

13. izdanje, nov (1551—3)

se proda za 45 gld.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Izprašana poštna in brzojavna upraviteljica

išče službe.

Ponudbe se prosi na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „A. Z.“. (1582—1)

Podpisani priporoča poštenega, pridnega in zanesljivega kmečkega

dečka

kateri ima veselje do kupčije. Dovršil je 4. razred s prav dobrim vspehom. Pogoji: vzdrževanje za čas pouka, zato pa se čas pouka za 1 leto podaljša. Star je 14 let. Več pove Jakob Žebre, učitelj v Starem Trgu pri Rakeku.

Umetalni mlin

(premelje v tednu vagon žita) ter (1508—4)

žaga za deske

s postranskimi poslopji, eventuelno z 20 orali zemlje se proda jako ceno. Konstantna vodna moč v Savinjski dolini.

Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Glavni trg št. 4.

Firm 221.

Posam. II. 44/1

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis firme

„Albin Rant“,

trgovina z mešanim blagom v Kranju,

kot imetelja te firme v register za posamne firme. (1578)

C. kr. deželna kot trgovska sednja v Ljubljani

odd. III., dne 31. julija 1900.

Naznanilo.

Usojam si naznanjati p. n. občinstvu, prijateljem in znancem, da sem dne 1. avgusta t. l. prevzel staro, dobro znano

gostilno „pri Šiken“
v Vegovih ulicah št. 9

kjer bodem točil pristna dolenjska in druga naravna vina ter vedno sveže pivo.

Ukusna mrzla in gorka jedila dobé se vsak čas.

Za mnogobrojni obisk prosi in vabi (1588—1)

z velespoštovanjem

Anton Novak.

Učenec

se vsprejme pri tvrdki (1503-10)

Štefan Lapajne v Idriji.

Stanovanje

s 4 sobami, kopalnim kabinetom in pritliklinami se odda na Jurčičevem trgu št. 1 z novembarskim terminom. (1563—3)

Učenec

za trgovino z mešanim blagom, zmožnega slovenskega in nemškega jezika, vsprejme

C. Drolz (1591—1)

v Laškem trgu na Spodnjem Štajerskem.

Poštna upraviteljica

vsprejme se takoj.

Ponudbe na c. kr. poštni urad v Srednji vasi v Bohinju. (1589—1)

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, drvarnice in podstrešja, (1583—1)

se odda na Poljanski cesti št. 21.

Učenec

krepak in zdrav, iz boljše hiše, zmožen obeh deželnih jezikov, se vsprejme. 1571-2

Naslov: Jožef Wagner, trgovina z mešanim blagom v Šmarji pri Jelšah.

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini s špecerijskim, galante-rijskim in manufakturnim blagom, išče službe. — Ponudbe se prosijo pod: „J. O. poste restante Žir“. (1552—3)

Grajsko oskrbništvo Monastero

pošta Oglej (Akvilleja) Primorje

priporoča svoje bogato založeno skladišče

belih in rudečih vin

lastnega pridelka v prijazno upoštevanje.

Vzorci so brezplačno na razpolaganje. (1497—4)

Pekarija

na deželi blizu Celja

jako dobro poslujoča, se proda jako po ceni z zemljišči ali brez njih. (1507—4)

Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Glavni trg št. 4.

Graščina

v krasni in zdravi legi pod Rožnikom, četrt ure oddaljena od Ljubljane, z lepim, senčnatim parkom in z vsemi udobnostmi,

se proda.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje **dr. Josip Furlan**, advokat v Ljubljani. (1581—2)